

Liever een Henk dan een Horst

'Mordsgouda. Als Deutsche unter Holländern' van Annette Birschel

Boeken - 23 september 2011

Toen de Duitse journaliste Annette Birschel zich in 1996 in Amsterdam vestigde, was dat niet vanuit de vurige wens verslag te doen van de Nederlandse politiek. Het was de liefde die haar lokte. Toen die bezegeld werd met een steeds verder uitdijende buik, verruilde ze standplaats Genève voor een huis en een kantoor in het zelfverklaarde kikkerlandje.

Birschel is niet de enige Duitse die naar Nederland kwam voor de liefde. In haar nieuwste boek 'Mordsgouda. Als Deutsche unter Holländern' beschrijft ze hoe vooral drommen Duitse vrouwen vallen voor de charmes van de Nederlandse man en vervolgens huis en haard voor hem verlaten. Dat de Nederlands-Duitse liefde niet altijd even bestendig is, ziet ze in haar eigen vriendenkring. Als ook haar eigen huwelijk op de klippen loopt, besluit de journaliste op onderzoek uit te gaan. Wat is eigenlijk het geheim van de Nederlandse man en waarom zijn de verschillen tussen de toch zo eendere culturen niet altijd met zoet geprevelde woorden en kaarslicht te overbruggen?

Voor de schrijfster zelf begon het allemaal op een congres in de Australische hoofdstad Canberra, waarvan ze net als haar toekomstige echtgenoot verslag moest doen. Birschel reisde in het gezelschap van twee Duitse collega's die elkaar na twintig jaar nog steeds aanspraken met 'Herr', 'Frau' en 'Sie', die voor aanvang van de reis braaf naar de internist waren gegaan om zich te laten adviseren over de mogelijke medische gevaren van het Australische klimaat, precies bijhielden hoeveel glazen water ze al gedronken hadden en die 's avonds op veilige afstand van de airco in alle rust de vergaderstukken bestudeerden.

De Nederlanders hingen ondertussen aan de bar en vielen het hele congres in het oog door voortdurend lol met elkaar te hebben en zelfs de hoogste omes gewoon lekker locker bij de voornaam te noemen.

Drie dagen later liep Birschel over naar het clubje bij de bar. Daarmee was haar lot bezegeld.

'Moet-kunnen'-cultuur

Eenmaal in Nederland begint voor haar het grote integratiespel. Vooral de quasi-

anarchistische 'moet kunnen'-cultuur vergt veel aanpassingsvermogen. Zo maar door rood fietsen? Wat als een kind het ziet? Of de politie? Maar terwijl Birschel als automatische reflex hard op de rem trapt als ze bij een rood stoplicht agenten ziet - en zo voor verkeerschaos zorgt doordat fietsers moeten uitwijken om langs haar heen te stuiven - blijken de mannen in blauw totaal niet onder de indruk van de verkeersovertredingen die onder hun neus plaatsvinden.

Aan de directheid van de Nederlanders bij het stellen van persoonlijke vragen is de correspondentente zelfs na vijftien jaar nog nauwelijks gewend. Bovendien blijkt het onmogelijk een dergelijk ongewenst gesprek naar het hogere niveau te tillen van een discussie over fundamentele zaken als, zeg, de diepere betekenis van de emancipatiegedachte. Het stellig poneren van uitgesproken meningen wordt in het op consensus gerichte land van het polderen al helemaal niet gewaardeerd. Het moet immers wel gezellig blijven.

Sint en Kerst

Op relationeel vlak geldt de viering van Sinterklaas en Kerst als lakmoesproef, vooral omdat niemand over het vieren van de feestdagen water bij de wijn wil doen. Birschel en haar Duitse vriendinnen hebben niets met de goedheiligman, de keiharde pepernoten en de dicht- en knutselplicht waaraan Nederlanders zo verknocht zijn. Zodra de mannen exen zijn, komen de vrouwen op pakjesavond samen in een huis met op de deur de tekst 'Sint - *nein danke*'.

Wat hun vooral steekt, is dat de drie weken rond Sinterklaas het begin van de adventviering in het gedrang brengt. Want van Kerstmis, zo blijkt, hebben Nederlanders geen kaas gegeten. Tot gruwel van Birschel komt toen nog manlief bijvoorbeeld weken te vroeg trots met de boom aanzetten - nog voor de tweede Adventszondag!

Nieuw zijn de thema's uit 'Mordsgouda' niet, althans niet voor Nederlandstaligen. Veel van Birschels observaties waren eerder al te lezen in 'Do ist der Bahnhof; Nederland door Duitse ogen' uit 2008. Ook daar komen de Hema-onderbroek, het door de dokter voorgeschreven paracetamolletje-tegen-alles, het broodje kaas, het befaamde ene koekje bij de koffie en natuurlijk de verjaardagskring al uitvoerig aan bod, soms zelfs in gelijkaardige bewoordingen.

Lekker makkelijk

'Mordsgouda' lijkt vooral een boek voor Duitsers over die rare Nederlanders, waarin Sinterklaas uitvoerig wordt uitgelegd, maar de Duitse kersttradities al bekend worden verondersteld. Maar anders dan 'Do ist der Bahnhof' is 'Mordsgouda' een lopend, amusant en bij vlagen hilarisch verhaal waarin al deze

onderwerpen op speelse wijze verweven zijn. Birschel beschrijft aan de hand van haar eerste jaar als *happy single* de gebruiken in het land van de collectieve gezelligheid, waarbij ze als luizenmoeder helpt op school, de avondvierdaagse loopt en afspraakjes heeft met twee verschillende mannen. Omdat ze daarbij zowel de Nederlandse als de Duitse eigenaardigheden op de korrel neemt, is het boek herkenbaar en leerzaam voor zowel Nederlanders als Duitsers die veel met de ander te maken hebben. Misschien redt het zelfs een paar relaties.

En waarom Duitse vrouwen Henk zoveel leuker vinden dan Horst? In elk geval niet vanwege de romantische wijze waarop voor het plannen van elke hot date eerst de agenda's getrokken moeten worden. Maar de Nederlandse man is betrouwbaar, 'lekker makkelijk' en een goede afwasser. Dat is natuurlijk ook wat waard.

[Annette Birschel leest zondag 25 september om 20.00 uur in Amsterdam voor uit haar boek >>](#)

*Annette Birschel: 'Mordsgouda. Als Deutsche unter Holländern'.
Ullstein Verlag, juli 2011, 256 pag.
ISBN 978-3-548-28201-5*

*Jetteke van Wijk is freelance journalist en werkte onder meer als
Duitslandredacteur voor dagblad Trouw*

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2496/liever-een-henk-dan-een-horst>